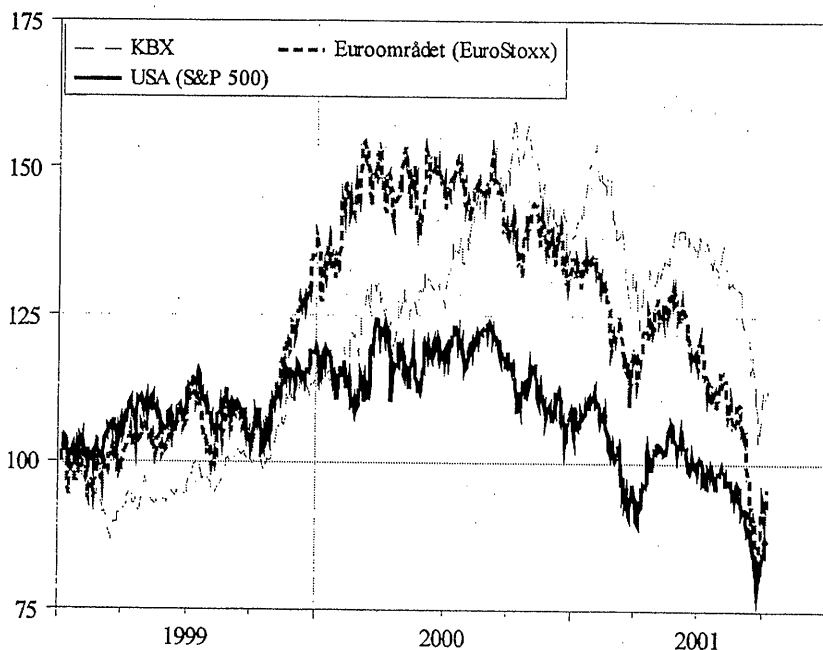

Figur 3. Aktiekurser i udvalgte lande

Primo 1999=100

Umiddelbart efter terrorangrebet steg *olieprisen*, men den er siden faldet til et lavere niveau end før den 11. september. Det skal ses på baggrund af de mere dystre konjunkturudsigter og deraf følgende lavere energiefterspørgsel. OPEC-landene har tilkendegivet, at de vil stabilisere olieprisen. Den lavere oliepris øger købekraften og stimulerer efterspørgslen.

Terrorangrebet har påvirket *stemningen* hos virksomheder og forbrugere. Således tog forbrugernes tillid i september et dyk fra 114 til 98. Myndighederne i USA har reageret med yderligere pengepolitiske lempelser og finanspolitiske tiltag for at imødegå den faldende tillid og risikoen for en negativ påvirkning af forbrug og investeringer, jf. ovenfor. Den amerikanske centralbank har efter terrorangrebet sænket renten med 1 pct.point til det laveste niveau siden 1959, og markederne forventer en yderligere lille rentenedsættelse. Renten er dermed sænket ni gange i år fra 6,5 pct. til 2,5 pct., og den korte realrente er nu efter alt at dømme tæt ved nul. De lange renter er siden årets begyndelse kun faldet med knap ½ pct.point.

Rentenedsættelserne har endnu ikke bidraget afgørende til at løfte den økonomiske vækst, om end de formentlig bidrager til at stabilisere udviklingen i tilliden. Det skal ses i lyset af, at pengepolitikken virker med en vis forsinkelse. Beregninger viser, at renteændringerne først får maksimal effekt på BNP efter 1-2 år. Dermed ser vi først nu de begyndende effekter af rentesænkningerne i foråret 2001, og de netop gennemførte rentenedsættelser vil først give sig udslag i øget aktivitet et godt stykke inde i 2002, jf. figur 4, der viser effekten på BNP (ifølge forskellige makroøkonomiske modeller) af de rentenedsættelser, der er gennemført i USA. Det fremgår, at effekten på BNP er størst fra midten af 2002 til begyndelsen af 2003.

Finanspolitikken er også blevet lempet yderligere med ca. 40 mia. dollar (0,4 pct. af BNP), der som nævnt går til oprydning, øget sikkerhed og hjælp til efterladte, samt med 5 mia. til flyindustrien.